

Verdoofd en verkracht: Agneta Dumarteau en haar zus blikt

*Aanbied
Access 1.
Belux N.V.
diensten
verzekeri

Milieu-in
V.U. Eriko

terug op het misbruik door hun stiefvader

‘Onze hele jeugd blijkt een leugen te zijn. Soms denk ik dat ik liever niks had geweten’

Augustus 2016. De politie doet een huiszoeking bij Jean-Marie C., een onverbeterlijke drugsdealer uit Lanaken. In de kelder en op de zolder ontdekken ze wietplantages, in en rond het huis hangen overal camera's. 'Om ongewenste bezoekers te betrappen,' legt Jean-Marie C. uit. 'Handig om het drugsnetwerk van C. in kaart te brengen,' denken de speurders, en ze nemen alle beelden op computers, geheugenkaarten en USB-sticks in beslag. Wat ze te zien krijgen, zijn geen bewakingsbeelden van de plantages, maar grote hoeveelheden kinderporno. Er zitten ook meer dan duizend zelfgemaakte beelden tussen, waarop C. te zien is terwijl hij twee jonge meisjes misbruikt. In hun proces-verbaal noteren de speurders daarover: 'Men ziet C. de naakte lichamen van de meisjes verplaatsen en in de voor hem gewenste houding leggen, waaruit wij kunnen opmerken dat zij niet slapen, maar mogelijk gedroegerd zijn. Er komt geen enkele lichamelijke tegenreactie van de meisjes.' Lanaken is een kleine gemeenschap, de politie-

'U bent het slachtoffer van een zedenzaak.' Zo stond het in de brief van de politie die het leven van Agneta Dumarteau (35) en haar zes jaar jongere zus door elkaar schudde. 'We dachten dat het onzin was,' zegt Agneta. Tot de politie hun beelden voorlegt, gemaakt tussen 2003 en 2006, waarop ze naakt op bed liggen, verdoofd door drugs, en worden misbruikt en verkracht door hun stiefvader. 'Ik wilde de foto's eerst niet zien.'

ANNEMIE BULTÉ / FOTO'S KOEN BAUTERS

mensen herkennen de meisjes onmiddellijk: het zijn de zusjes Dumarteau, de stiefdochters van Jean-Marie C.

Een paar dagen later zitten beide zussen, op dat ogenblik 27 en 33 jaar oud, in het politiebureau van Lanaken. Op de beelden herkennen de zussen de jongere versies van zichzelf. Naakt op het bed van hun ex-stiefvader, bij hen thuis of in een vakantiehuisje. Op de foto's is te zien hoe hun stiefvader hen verkracht in hun slaap, hen penetreert met een banaan, met een sigaret of met geld. 'Op dat ogenblik stort je wereld in,' zegt Agneta. 'We beschouwden Jean-Marie als onze eigen vader. We hebben

nooit iets gemerkt van het misbruik. Nu blijkt dat hij ons verdoofde met drugs die hij in de spaghettisous mengde. Die smaakte soms nogal zoutig, maar dan zei hij dat hij wat te hard geschud had met de zoutpot. Soms voelde ik me duizelig als ik 's ochtends wakker werd, maar ik heb er toen nooit verder bij stilgestaan.'

Vorige maand, twee jaar na de lugubere ontdekking, is Jean-Marie C. (59) door de correctionele rechtbank in Tongeren voor het misbruik veroordeeld tot acht jaar cel. Het einde van de lijdensweg is het nog niet voor de Limburgse zusjes, want hun stiefvader is in beroep gegaan

en blijft intussen op vrije voeten. Maar Agneta en haar zus vinden het tijd om terug te blikken op de emotionele roetsjbaan van de voorbije twee jaar. Hoe de politie hun weinig tactvol liet weten dat ze jarenlang zijn verkracht zonder het te weten, door de persoon die ze het meest vertrouwden. Dat ze plots heel anders naar hun jeugd kijken en het gevoel hebben dat ze de controle over hun leven zijn kwijtgeraakt. Hun vertrouwen in mensen is weg. Twee jaar later weten ze ook nog altijd niet precies wat C. al die jaren met hen heeft uitgespookt.

HUMO Wil je dat eigenlijk nog wel weten?

AGNETA DUMARTEAU «Soms denk ik dat ik liever niks had geweten. Maar de politie liet ons geen keuze, ze vertelden het ons gewoon. Zij hebben in onze plaats beslist. Ik heb het dossier nog altijd niet willen inkijken. Ik hoef de details niet te kennen. De gedachte dat het gebeurd is, is al erg genoeg om mee te leven.»

'Dit is zo'n uitzonderlijke zaak dat de wetgever er helemaal geen rekening mee heeft gehouden,' zegt advocaat ▶

Bert Partoens, die de zussen bijstond op het proces. 'Daardoor heeft de politie een paar grove steken laten vallen en het voor de zussen nog een stuk moeilijker gemaakt.'

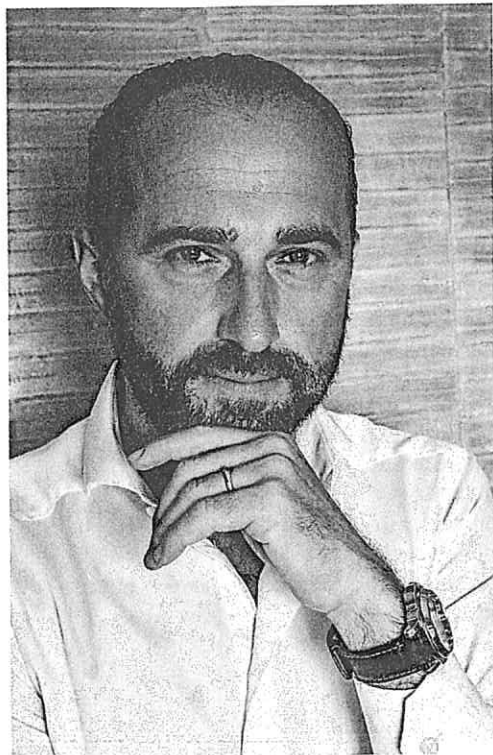
HUMO Hoe heeft de politie jullie op de hoogte gebracht?

AGNETA «We kregen eerst een brief waarin we gevraagd werden om ons 's anderendaags aan te melden 'als slachtoffer in een zedenzaak'. We dachten dat het een vergissing was. Ik belde naar het commissariaat: 'Wij zijn helemaal geen slachtoffer van zedenfeiten. Wij weten van niks.' - 'Dat weten we, maar we mogen niets zeggen aan de telefoon. Kom morgen maar naar het bureau.'

»Mijn zus moest die ochtend als eerste gaan, nadien was ik aan de beurt. We kregen te horen dat Jean-Marie was opgepakt voor drugsfeiten en dat we herkend waren op beelden die bij hem in beslag genomen waren. Ze hadden screenshots gemaakt van allerlei video's, waarop we onszelf moesten identificeren. Dat ging echt zoals in de film: je zit tegenover twee politie-vrouwen in een klein donker kamertje, camera op je gericht. En dan krijg je de ene foto na de andere voorgeschoteld, waarop je seksueel misbruikt wordt. 'Bewijs nummer 1: bent u het meisje dat hier op bed ligt? Bewijs nummer 2: En dit? Herkent u deze vloer? Waar komen de lakens vandaan? Bewijs nummer 3: Herkent u deze badkamer?' Ze zeiden dat ze de minst choquerende beelden hadden geselecteerd, maar voor ons waren ze al hard genoeg.»

HUMO Wat gebeurt er op dat ogenblik in je hoofd?

AGNETA «Je wilt wenen, schreeuwen, schelden. Mijn zusje is ingestort. We konden gewoon niet geloven dat uitgerkend Jean-Marie al die dingen met ons had gedaan. En woedend, dat waren we allebei. Het misbruik moet jaren

Advocaat Bert Partoens: 'Hij had pornofilms over jonge meisjes die verdoofd en verkracht werden door bejaarde mannen. Die dingen speelde hij na met zijn stiefdochters.'

geduurd hebben. De beelden waren gemaakt tussen 2003 en 2006. In 2003 was mijn zus 14 jaar. Een kind nog.

»Een week later werden we naar het politiebureau geroepen voor een nieuwe onthutsende melding. We kenden nu wel de waarheid, maar de feiten waren jammer genoeg verjaard, zei de politie. Ze konden niks tegen Jean-Marie C. ondernemen. Dat was een tweede zware klap. Op dat moment wilde ik dat ze ons nooit iets hadden gezegd. Gelukkig bleek na grondig studiewerk van onze advocaat dat de feiten voor mijn jongere zus nog niet verjaard waren, en kon C. toch vervolgd worden.»

BERT PARTOENS (advocaat)

«De politie had dat eerst moeten nagaan voor ze de nietsvermoedende slachtoffers ermee opzadelden. Normaal gezien begint de verjaringstermijn voor seksueel misbruik van minderjarigen te lopen op hun 18de. Dat heeft de wet zo voorzien omdat jongere kinderen meestal niets durven te zeggen. Maar aan een scenario zoals dit heeft de wetgever

nooit gedacht. Hoe kun je een klacht indienen als je niet weet wat er met je gebeurd is, en dat ook niet kunt weten?»

Agneta's zus wil haar voor naam liever niet in Humo. 'Je weet hoe de mensen zijn in een dorp,' zegt ze schuchter. 'Ik werk als poetsvrouw bij oudere mensen. Zij weten van niks, en dat wil ik graag zo houden. Ik heb het er zelf nog veel te moeilijk mee.'

AGNETA «We reageren allebei heel anders. Mijn zus is erg in zichzelf gekeerd, ze praat er weinig over. Terwijl ik er net nood aan heb om het te ventileren. Ik wil laten zien dat hij ons niet klein heeft gekregen.»

NIEUWE PAPA

'We beschouwden hem als een tweede vader,' zegt het jongste zusje Dumarteau.

ZUSJE «Jean-Marie was het eerste vriendje van mijn moeder na de dood van onze echte vader in 1993. Ik was toen 4 jaar oud. Hij zorgde voor ons, nam ons mee op leuke uitstapjes, kwam voor ons op... De dingen die vaders doen met dochters.»

AGNETA «Ik was 10 jaar toen Jean-Marie in ons leven kwam. We hadden als kind al heel wat meegemaakt. Onze biologische papa heeft zelfmoord gepleegd. Ik heb hem samen met mijn moeder gevonden. Onze ouders waren net gescheiden, mijn moeder kreeg het hoederecht, en dat kon mijn vader niet aan. Ik herinner me nog goed dat mijn moeder me voor het weekend naar hem bracht. We stonden voor zijn huis en alle rolluiken waren naar beneden. Mijn moeder belde de brandweer; die is naar binnen gegaan, en daar hing hij dus.»

HUMO Zware kost voor een kind van 10.

AGNETA «Ja, mijn rugzak zat van jongs af al goed vol. Jean-Marie was de eerste man die we opnieuw vertrouwden. Ik ben altijd een papa's-kindje geweest, en trok telkens naar Jean-Marie. Ook dat maakt het zo pijnlijk. We gingen met mijn moeder bij hem thuis wonen, in Lanaken. We kwamen uit Wallonië, Limburg was voor ons een vreemd land waar we niemand kenden en de taal niet spraken. Hij was de eerste die zich over ons ontfermde. Hij werkte toen als metsler in de bouw, en bracht structuur in ons leven op een moment dat er alleen maar chaos was. Hij was onze nieuwe papa.»

ZUSJE «De relatie met mijn moeder duurde tien jaar, tot 2001. Ik was toen 12, Agneta net 18. We hadden allebei een moeilijke verhouding met onze moeder, en het was Jean-Marie die me opving als er thuis weer ruzie was. Agneta was het huis al uit, ik zei vaak dat ik bij haar ging slapen, maar dan ging ik logeren bij Jean-Marie. Vanaf mijn 18de ben ik zelfs een tijdje bij hem ingetrokken omdat de situatie met mijn moeder onhoudbaar werd.»

AGNETA «Ik stond ook officieel bij hem ingeschreven, maar

► ik woonde bij mijn vriend. Hij nam me wel geregeld mee naar Center Parc voor een weekendje. Hij steunde ons financieel en wilde ons erkennen als zijn eigen dochters. Daarvoor had hij zelfs al stappen ondernomen.»

HUMO **Werd hij nooit handtastelijk?**

ZUSJE «Nee. Hij knuffelde ons weleens, of kriebelde in onze haren, maar nooit alsof hij bijbedoelingen had. Als ik bij hem thuis was, praatten we veel, we keken tv en deden heel gewone dingen. Hij sliep dan in de zetel en ik kreeg zijn bed.»

AGNETA «We hadden een heel hechte band. Voor mij was hij tegelijk mijn mama en mijn papa.»

ZUSJE «Hij kon wel heel bezitterig doen. Als ik een kledingstuk met decolleté droeg, vond hij dat ik een hemd moest aandoen met een gesloten hals, 'want ik was toch geen slet'. Tegen onze vriendjes zei hij vlakaf dat ze te min waren voor ons. En als we uit wilden gaan, was er ook altijd een hoop gedoe.»

HUMO **Het huis hing vol camera's, ook in de badkamer en het toilet. Hebben jullie daar nooit iets van gemerkt?**

ZUSJE «Nee, het waren verborgen camera's die niet groter waren dan een speldenkop. Ik heb de badkamer en het toilet vaak gepoetst en nooit iets gezien. Hij had ook een pen met een ingebouwde camera, zoals James Bond – een *spy pen*, noemen ze dat.

»Toen we wat ouder werden, wisten we dat hij zich met drugs bezighield en daarvoor camera's rond het huis had geplaatst. We hebben dat dealen altijd afgekeurd, en de jongste jaren hadden we wat afstand genomen, omdat hij met louches zaakjes bezig was. Het was gevangenis in, gevangenis uit. Daar hadden we genoeg van.»

AGNETA «Ze hebben meer dan duizend beelden van ons teruggevonden, met bestands-

namen die er niet om logen: '16jaarlekerverkracht.png', 'mijn neuksletje' of 'heb je stiekem verkracht.png'.»

ZUSJE «Je kijkt ineens helemaal anders naar je kinderen.»

AGNETA «Je denkt: het is allemaal een leugen geweest, dat veilige gevoel dat we bij hem hadden. 'Jullie zijn mijn dochters,' zei hij altijd. Nu weten we wel beter. Je vraagt je af wat er in je jeugd wél echt is geweest.

»Je kijkt terug en alles krijgt een andere kleur. Sommige dingen in mijn gedrag van toen kan ik nu beter plaatsen. Ik was bijvoorbeeld bijna obsessief bezig met intieme hygiëne, wilde me altijd wassen. Had ik onbewust een vies gevoel over mijn lichaam? Soms voelde ik me niet lekker in mijn vel zonder dat ik wist waarom. Maar ach, iedereen heeft weleens een dip, denk je dan.»

ZUSJE «Ik merkte 's ochtends weleens dat mijn pyjama verkeerd was dichtgeknoopt, maar dacht dan: dat heb ik misschien in mijn slaap gedaan. En vaak voelde ik me erg duizelig als ik wakker werd.

»Toen ik 15 was, verdacht mijn moeder me ervan dat ik aan de drugs zat. Ik kwam die ochtend van bij Jean-Marie en voelde me helemaal groggy, ik sloeg ook wartaal uit. Mijn moeder heeft me toen verplicht om in een potje te plassen om een drugstest te laten doen bij de huisdokter. Een paar dagen later kwam het resultaat: er zaten genoeg verdovende middelen in mijn bloed om een paard te vellen, zei de dokter. Ik heb nooit drugs gebruikt in mijn leven, en ik bleef dus ontkennen. Mijn moeder dacht toen dat iemand op café iets in mijn drankje had gedaan. Ik durfde niet te zeggen dat ik die nacht bij Jean-Marie had geloged, maar ik heb er nooit bij stilgestaan dat hij misschien iets in mijn drankje had gedaan.

»Ik heb vandaag problemen met hartritmestoornissen. Komt dat door het spul dat hij jarenlang in mijn lijf heeft gepropt? Ik weet het niet, want hij weigert te zeggen welke middelen en dosissen hij toediende.»

AGNETA «Ik heb moeite om kinderen te krijgen. Heeft dat ermee te maken? Wat als het allemaal niet was gebeurd?

»Het is alsof je de controle over heel je leven kwijt bent geraakt. Wat heeft hij nog allemaal uitgespookt? Zolang je dat niet weet, is het moeilijker te verwerken. En wie heeft de filmpjes gezien? Heeft hij de beelden verkocht? Waren wij de enige slachtoffers? De oudste filmpjes die de politie heeft gevonden, dateren van 2003, maar hij moet

PARTOENS «Deze dader w ieder geval een soort copycat: de politie vond porno films met soortgelijke – g acteerde – scenario's op z computer. Jonge meisjes werden ontvoerd, verdoovd verkracht door bejaarde enen: die dingen speelde h met zijn stiefdochters. Tu sen zijn spullen werd na arrestatie ook een brillen gevonden met daarin tw geknipte haarvlechten, é van elke zus, waar hij sle hangers van had gemaakt. Als een lugubere trofee. beschouwde de meisjes a zijn persoonlijke bezit.»

MOEDERZIEL ALLEEN
HUMO **Bestaat er eigenlijk een goeie manier waarop politie zoiets kan meede**

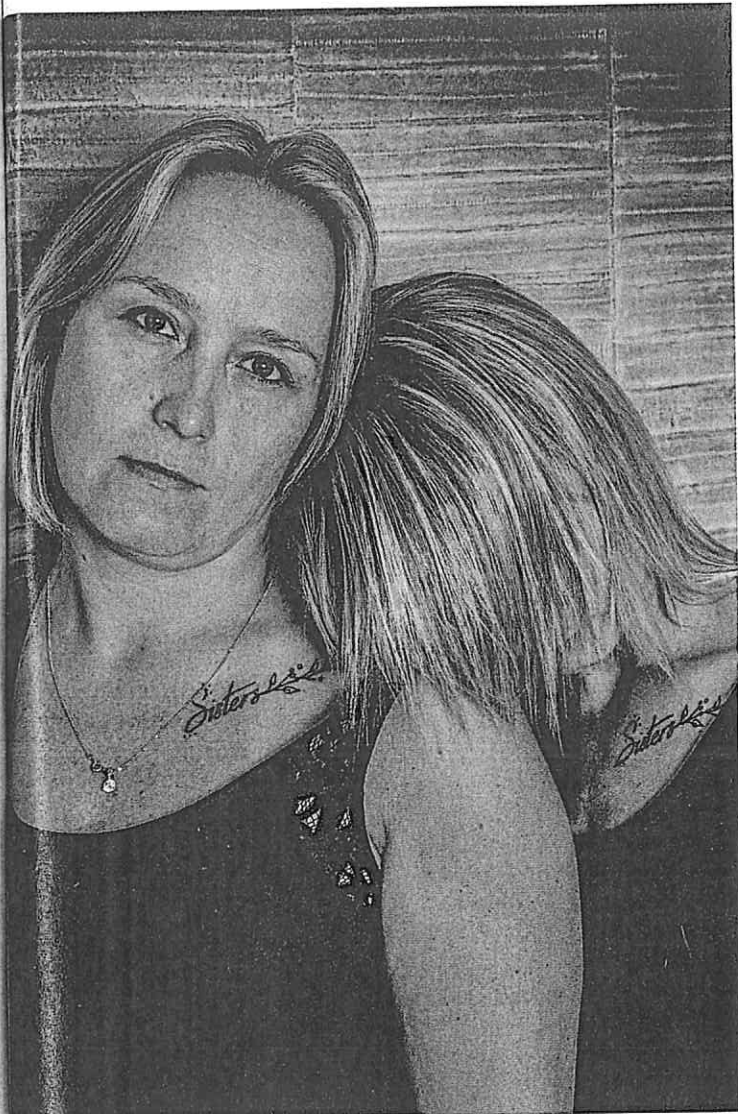
«**Ik kwam helemaal groggy thuis en moest van mijn moeder een drugstest afleggen. Er zaten genoeg verdovende middelen in mijn bloed om een paard te vellen**»

voordien al een hele tijd geëxperimenteerd hebben. Je gaat niet van de ene dag op de andere een meisje verdooven en verkrachten voor de camera. Je moet eerst uittesten hoever je kunt gaan, hoeveel drugs je kunt geven, hoe diep de verdoving is.»

HUMO C. **heeft een beruchte voorganger: Marc Dutroux verdoofde Hongaarse tienermeisjes die bij hem op vakantie kwamen met rohypnol, verkrachtte hen in hun slaap en legde alles vast op film. Die meisjes wisten ook van niks.**

ZUSJE «Het had in ieder anders gekund. Ze hadden voorbeeld naar ons thuis komen, en er had iemand van slachtofferhulp bij kunnen zijn, of een advocaat. Nu we daar moederziel alleen dat kale kamertje naar de foto's te kijken. Ik ben acht helemaal overstuurd naar gereden, alleen. Er was enkele begeleiding.»

HUMO **Hebben ze je de gegevens of je de foto's laten zien?**
AGNETA «Nee. Ik heb het geweigerd. Ik had het niet net gehoord, dat was zo

'Wat heeft hij nog allemaal uitgespookt? Heeft hij de beelden verkocht? Waren wij de enige slachtoffers? Zolang je dat niet weet, is het nog moeilijker te verwerken.'

moeilijk genoeg. Ik wilde er niet ook nog eens beelden bij krijgen. Maar de politie zei dat we móesten kijken: 'We moeten bevestiging hebben dat jij het wel degelijk bent.' Terwijl ze ons goed kenden, want we wonen in een klein dorp.»

PARTOENS «Dat is natuurlijk onzin, want op de foto's waren ze ook herkenbaar aan de tatoeages op hun lichaam. Als ze overleden waren, hadden ze zichzelf ook niet kunnen identificeren.

»Wat me erg bezighoudt in deze zaak is het morele vraagstuk: mag de politie zomaar in jouw plaats beslissen dat jij

die dingen moet weten? Heb je het recht om niet te willen weten dat je slachtoffer bent?»

HUMO Als er geen slachtoffers zijn, betekent dat wel dat de misdaad ook niet wordt opgelost. Hadden jullie dat liever gehad?

ZUSJE «Ik had het eigenlijk liever niet geweten, omdat we nu met die kennis verder moeten met ons leven. Maar dan was hij er wel gewoon mee weggekomen.»

HUMO Stel dat de feiten ook voor jou verjaard waren?

ZUSJE «Dan had ik het absoluut niet willen weten.»

AGNETA «Ik zou mijn geloof in de rechtsstaat helemaal kwijt zijn. Want de bewijzen zijn er, zwart op wit. Hij is nu wel veroordeeld, maar omdat hij in beroep is gegaan, is hij nog altijd op vrije voeten. Hij woont nu op een camping waar kinderen rondlopen, terwijl er toch een massa kinderporno bij hem thuis is gevonden.

»Intussen waren de voorbije twee jaar voor ons een hel. Ik heb nachtmerries en angstaanvallen, word vaak zwetend wakker uit een angstdroom. Ik kan dan alleen weer inslapen in de armen van mijn man die me geruststelt. Vroeger was ik helemaal geen angsthaas, nu ben ik 's avonds bang in mijn eigen huis. 'Is de deur op slot? Zijn de ramen dicht? Licht het kind veilig in bed? Wat is dat geluid?' Als mijn stiefdochter vijf minuten later van school komt, panikeer ik al: 'Er zal toch niets gebeurd zijn?' Ik durf haar ook niet zomaar ergens bij vriendinnetjes te laten overnachten. Ik moet de ouders eerst goed leren kennen. Het is alsof ik de controle ben kwijtgeraakt over mijn leven, en ik mezelf en mijn stiefdochtertje niet kan beschermen.»

ZUSJE «Ik ben veel wantrouwiger geworden, en geslochter. Ik zit ganse dagen te piekeren. Ik voel heel veel woede. Die hou ik binnen, maar ze is er wel. Ik heb ook nog veel nachtmerries, waarin ik hem tegenkom en hij me uitlacht. Of ik droom dat ik bij vrienden thuis zit en dat hij daar onverwacht verschijnt.»

AGNETA «Dat kan ook echt gebeuren. Hij woont nog altijd in de buurt en heeft geen contactverbod gekregen. Als ik uitga, zit ik vaak naar de deur van het café te kijken: stel dat hij binnenkomt.

»En ik kan er niks aan doen, maar zelfs het vertrouwen in mijn eigen vriend

heeft een deuk gekregen. Mijn zus en ik hebben allebei gouden mannen, echt waar. En toch wacht je bang af: wat gaan dié ons flikken? Wat gaan we met hén meemaken? Want nu is het allemaal veel te mooi.

»We hebben veel steun gekregen van vrienden, maar toch ook heel wat negatieve reacties. Mensen die zeiden dat er niks van waar was. En sommige vrienden van vroeger zijn boos op ons: 'Door jullie hebben wij ook af en toe bij Jean-Marie geslapen, wie weet wat hij met ons heeft gedaan?' Dat zijn bittere pillen. De politie heeft haar eerste blunders achteraf wel goedgeemaakt door ons tijdens het onderzoek enorm te steunen. Zij wisten ook niet hoe ze zo'n situatie moesten aanpakken.»

HUMO Hoe reageerde C. zelf op het proces?

AGNETA «Hij kwam binnen met een kruk, alsof hij gehandicapt was, en deed zich voor als een slachtoffer. Beweerde dat zowel ik als mijn zus een relatie met hem hadden toen we al meerderjarig waren, en dat we al die dingen vrijwillig met hem hadden gedaan. Het was duidelijk dat de rechter er geen woord van geloofde. Ik heb er vaak aan getwijfeld of we hier wel mee moesten doorgaan, maar dat ik op het proces heb kunnen zeggen wat ik van hem dacht, deed goed. Het was een opluchting toen hij veroordeeld werd. Eindelijk gerechtigheid, met vertraging.

»Daarom is het een schok dat hij nu in beroep is gegaan. Alsof hij ons emotioneel nog wat op de proef wil stellen. Ik snak ernaar om alles achter de rug te hebben, maar dat zal nog wel even duren. Ik wil die deur naar het verleden sluiten zodat ik verder kan met mijn leven, en kijken naar de mooie momenten die nog moeten komen.» **■**